

KÁRPÁTI LAPOK

A turistaság, a honismeret és a természetvédelem terjesztésére
Kiadja a Magyarországi Kárpát Egyesület

Szerkesztő: Nagy Péter, peter.nagi@t-online.hu

Internet: <http://www.karpategyesulet.hu>

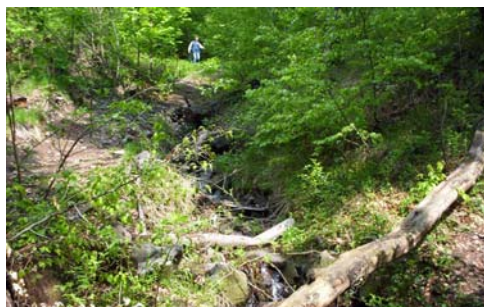
Postacím: 1244 Budapest, Pf.: 800.

Új helyen az MKE klub

MKE közgyűlés és túraprogram

Turista- és síutak karbantartása

Tartalomból

Emlékezés a „magyar gulágra”

Sítúra a Madarasi Hargitán

Vízépítés a Dél-Börzsönyben

Elődeink, az MKE, a MTE, a munkás turista egyesületek valamennyien nemcsak járták az erdőt, a hegyeket, hanem építettek is. Turistautakat, menedékházakat, esőkunyhókat. Forrásokat foglaltak, útjelzéseket festettek. A tagok elsősorban nem a szerény kedvezmények (vagy az evés-ivás) tartották össze, hanem a közös munka, a közös élmények, a közösen vallott értékek – és persze a természet szeretete. Az 1948-as kommunista hatalomátvételt követően számos egyesületet betiltottak (minket is), az államosítások elvették a turisták saját munkájából és pénzéből emelt bázakat, fokozatosan az utazási és egyéb kedvezmények is megszűntek, majd az állam kivonult az „államosított” turistamozgalomból, a mind szerényebb anyagi és természetbeni juttatások is elmaradtak. A rendszerváltozáskor ezért igen sok mindent újra kellett kezdeni. De miközben száz évvel ezelőtt az állam, a batóságok (a közigazgatás és az erdészetek) és sok esetben a terület tulajdonosai készségesen támogatták a turistamozgalmat, ezt mai utódaikról – tisztelet a szerencsére létező kivételnek – nem mondhatjuk el, ráadásul a batósági bürokrácia minden kezdeményezéssel szemben olyan követelményeket támaszt, amelyeknek a turistaegyesületek nem tudnak eleget tenni.

A mi egyesületünk igyekszik az elődök nyomdokaiba lépni, noha létszámunk, anyagi erőnk és külső támogatottságunk messze elmarad a világháborúk előtti időszaktól. Élen járnak az egriek, akik elsősorban a saját kemény munkájukkal a menedékházak, szálláshelyek egész sorát hozták létre néhány év alatt, miközben a hazai és táurai túrák gazdag kínálatában is jeleskednek. A többi tagegyesület is aktív a programok terén. A siskazosztály évek óta rendszeresen tisztítja, kaszálja, javítja a Börzsöny és a Pilis síterepeit és az azokhoz vezető turistautakat. Az utóbbiakat természetesen a nemcsak a sízők is használják, a gyalogos turisták száma mintegy százszorosa a sízőkének. Ezért is örülnénk, ha nem, vagy csak keveset síző tagtársaink közül is többen csatlakoznának munkatúráinkhoz.

Most április 19-én, ezen a napos, száraz, kellemesen meleg vasárnapon nyolcan (Galgóczi Csaba és Tamás, Kalmár Béla, Méhes László, Tényi György és e sorok írója, valamint két nem-tag barátunk, Kirschner Gyula és Szepessy Áron) csáskányokkal, ásóval, lapáttal és más hasznos szerszámokkal felfegyverkezve a Királyrét és Nagy-Hideghegy közötti fő (és legrövidebb) közlekedési útvonal, a piros X és a kék négyszög egyre több kényelmetlenséget okozó problémáját akarta kiküszöbölni: az útra rázúduló, azt hol elmosó, hol sártengerré változtató vízfolyások el- illetve átvezetését. Pár hete megkértük a Közép-Duna-Völgyi Természetvédelmi, Környezetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség engedélyét, hogy e munka elvégzése érdekében évi max. négy alkalommal a sorompóval elzárt erdészeti utat időnyerés és a szerszámok fölszállítása érdekében használhassuk. Azt a választ kaptuk (egy három évvel ezelőtti minisztériumi rendletrre hivatkozva), hogy amíg nem fizetünk 30 ezer forint szolgáltatási díjat, addig nem is foglalkoznak kérelmünkkel. Ezt fölháborítóan találtam, válaszómban rámutattam: „Egyesületünk nem egyéni vagy társasági haszonnal, esetleg kedvteléssel járó tevékenységhez kért engedélyt, hanem olyan munkához, amely egy adott hegységben működő erdészetek, esetleg a Duna-Ipoly Nemzeti Park feladata, mondhatnám kötelessége volna: a jelzett és népszerű turistautak karbantartása, az eróziótól történő védelme, az időjárás támasztotta akadályok eltávolítása. Önként végzett munkánk felajánlása a természet védelmét szolgálja, amit az ezzel foglalkozó hatóságnak csak örömmel és köszönettel illene fogadnia.” Közöltem, hogy nem áll módunkban ezt az összeget kifizetni. A hatóság válasza nem lepett meg: nem volt válasz.

Ilyen körülmények között is „fölvonultunk” a hegyre. Évek óta, gyakorlatilag az 1980-as évek-

ben létesített feltárási út megépülése óta a taxi réttől kb. egy kilométerre a Hármassforrásból eredő Királyréti-patak vize a turistaútra zúdul, ennek következménye idővel egy komoly szakadék lett. Négy évvel ezelőtt szakosztályunk a nyomvonalat kissé áthelyezve kialakított egy jó átkelést, de az ideai csapadékos, időnként enyhe télen a víz és az erózió elsodorta a hídul szolgáló kövek és gerendák egy részét. Lesikláskor a léccet le kellett csatolni, és most is csak a sekély vízben gázolva lehetett áthaladni az adott szakaszon. A Duna-Ipoly Nemzeti park egyik munkatársának tanácsait fölhasználva most tartósan

ígérkező átereszt építettünk. Kimélyítettük a patak medrét, azt egy csatornába tereltük, amit kiköveztünk, a tetejére pedig kiszáradt fatörzsekből pallót fektettünk le. Az arra járó kirándulók, hegyi kerékpározók csodálkozva és nagy örömmel szemlélték a számukra nagyon előnyös változást, mi pedig már azt is nézegettük, hogy a következő télen mennyivel könnyebb, veszélytelenebb lesz a síútnak ez az eddig nehéz és keskeny szakasza. A lécek talpa különösen jól fog járni, éles kövek helyett a fagerendákra tapadó havon más lesz a siklás.

A piros X további szakaszán még egy nagyobb és négy kisebb vízfolyás miatt valóságos dágványon kellett áthaladnia nyáron a turistáknak, télen a sízőknek – mert a víz kiolvasztotta, elvitte az útról a hótakarót. Nem volt könnyű a sziklás-köves talajba bevágni a vízlevezető keskeny csatornákat. Annak érdekében, hogy ezek tartósan megmaradjanak, még további munkára van szükség. Az víz eredetét keresve szép kis forrásra bukkantunk, tervbe vettük ennek foglalását. Nevet is kapott: ez lett a Börzsöny Kárpát-forrása. A tavaly ősszel az útra dőlt nagy bükkfa eltávolítása immár visszafordíthatatlan eredmény.

Délre olyan jól haladt a munka, hogy egy háromfős különítmény fölhatolt a hegy magasabb régióiba, ahol a déli súpálya két éve kiépített folytatását a lerohanó víz okozta erózió szinte használatatlanná tette. Két helyen a víz útjába gátat emelve és egy-egy árokra a várható csapadékot, hőtét a szomszédos mély vízmosásba terelve, reményeink szerint megállítottuk a káros folyamatot és megkezdtük a levezető súpálya helyreállítását. A munkát az ősszel tervezzük befejezni. A Hideghegyről levezető másik, kék négyszöggel jelölt úton is több helyen okoz gondot télen-nyáron az úton csordogáló víz. Itt épp csak kijelöltük a vizet elvezető árkok helyét, a munka nagyja a következő munkatúrára maradt.

Délután négyre leértünk a síútnak az autóparkolóhoz közel eső alsó szakaszára. Itt van a három éve a Vasfazék-patakon általunk épített Kárpát-híd. Jól állja a víz és a kirándulók rohamát, csak az építő egyesület nevét hordozó tábla sérült meg, ezt rövidesen pótoljuk. Ezen a történelmi helyen állította fel Gyula bográcsát, benne az előző nap már elkészített nyúl paprikással. Ugyan kiderült, hogy az általam megígért papírtányérok valahogy otthon maradtak, sőt a somlai bor is, de Tamás Királyrétről szerzett tányérok, Lacinál pedig volt a Hargitáról már jól ismert Kiss Józsi-féle borból, így a jó munkások megkapták megérdemelt jutalmukat. A tartós haszonélvezők pedig a Dél-Börzsönnyt felkereső turisták lesznek.

Jeszzenszky Géza

Galgóczi Csaba és Kalmár Béla felvételei

ben létesített feltárási út megépülése óta a taxi réttől kb. egy kilométerre a Hármassforrásból eredő Királyréti-patak vize a turistaútra zúdul, ennek következménye idővel egy komoly szakadék lett. Négy évvel ezelőtt szakosztályunk a nyomvonalat kissé áthelyezve kialakított egy jó átkelést, de az ideai csapadékos, időnként enyhe télen a víz és az erózió elsodorta a hídul szolgáló kövek és gerendák egy részét. Lesikláskor a léccet le kellett csatolni, és most is csak a sekély vízben gázolva lehetett áthaladni az adott szakaszon. A Duna-Ipoly Nemzeti park egyik munkatársának tanácsait fölhasználva most tartósan

Időszakos források nyomában a Víz világnapján

Március elején villámgyorsan elterjedt a hír az egri természetbarátok körében: „Megy az Imó, működik a Vöröskő! Így vált az egyesület Túrák Tamás-kütről II. elnevezésű nyílt túrája a karsztforrások útvonalává. Az egri iskolának is küldtünk meghívót és nem biába: 4 általános iskola képviseltette magát. A vasárnapi miskolci járat teljesen megtelt, és a vendégbáz udvara, a kerítés mente tele autóval. Külön öröm, hogy 20 fő általános iskolás korú gyermek először látbatta életében működni ezeket a forrásokat.

Túrázók köszöntése

itt a sziklafal alján nyíló barlangszájából ömlik. Ritka esetben olyan erővel, hogy ívet képez a meder fölött. Most is szépen jött, bár a meder két oldalán látszott, hogy a víz egy hete 20 cm-rel magasabban folyt ki a barlangszájából. Mivel ez a forrás fekszik a legmagasabban, 510 m-en, így vize is a leghamarabb apad el (már nem folyik). Természetesen minden gyermek és felnőtt megnézte és fényképezte a kifolyást, átlépett a sziklákon a harsogó víz fölött.

Nehezen hagytuk ott az Imót, de csak el kellett indulni a Vöröskő felé. Jelzetlen dózerúton haladtunk a Toldi-kunyhóig, közben élveztük a jó időt és a Déli-Bükk látványát. Északra forduló úton pedig a Tarkó magasodott fölénk. Gyula tudott egy rövidebb utat, így a kunyhótól 10 perc alatt lenni is voltunk a Vöröskő-forrásnál. Ő is apadt, már „csak” 140 cm-

Első megállónk a Fekete-Len, mely 430 m magasságban egy nagyobb kő alól, a maga egyszerűségében hozza a vizét. Köves Gyula egyesületi elnökünk itt köszöntötte a 65 résztvevőt, ismertette az időszakos források természetét. 2006 után elég hó és kora tavaszi eső esett, hogy feltöltse a hegység belső üregrendszerét, így a víz szintje elérte a kifolyó nyílásokat.

A folyást követve a bükki kéken jutottunk le a Lök-völgybe, jobbra fordulva a kék O jelzés mutatta, hogy hamarosan az Imóhoz érünk. A víz

Az Imó-forrásnál

re nyomta fel kristálytiszta vizét. A gyerekek érthetően eláztak, ahogy kezükkel érintgették a vizet.

Fél órát töltöttünk itt, étkezésre szánva. Friss vízzel felszerelve a csoportot jóval megelőzve leballagtunk a Stimetz-házig, ahol a méta egyik, kisebb eszközigényű változatát játszottuk. Mivel a ház melletti tisztás kicsinek bizonyult – a labda többször belement a patakba – átmentünk a kisvasút végállomása alatti focipályához, mely annyira felszáradt, hogy lehetővé tette a játékot. 40 perc játék után a kisvasút sínjein

a Varróházig gyalogoltunk. Itt megnéztük a muflonokat, melyek a gyerekek érzésére a terület sűrűbb részébe vették be magukat. A megfáradt csapat végül délután 4 órára lejutott Felsőtárkányba, a menetrend szerinti buszhoz.

A víz világnapján nem is lehetett volna ennél élményszerűbb programot találni, a gyerekek még mindig emlegetik.

Benkó Zsolt, KEE

A Vöröskő-forrás

Mátrai barangolások

Hétvégi túránk kicsit eltér a szokottól. A gondtalan sétát a természetben ezúttal az emlékezés szakítja meg. Emlékezés a kommunizmusra, a kommunisták mérbetetlen bűneire. Recskben a Magyar Államvédelmi Hatóság (ÁVÓ) 1950 nyarán minden törvényes felbatalmazás nélkül a szovjet gulág-táborok mintájára büntető jellegű kényszermunkatábort létesített.

Ezt az Emlékparkot mindenkinek kéne látni – főleg a fiataloknak, akik nem éltek a múlt rendszerben – bogy soba ne feledbessük, soba meg ne bocsássuk a történeteket!

Túránk ezúttal a Mátra Északi lábánál, a Parádi-Tarna völgyében meghúzódó Recsk faluból indul. Eleinte a községből kivezető műúton haladunk a hegy irányába. Valaha a falu északi

határában levő bányában nemesfém ércet, aranyat és rezet bányásztak. Tették ezt 1840-es 1999. év között 159 éven keresztül.

Ahogy a faluból kiérünk egy nagy, gyógyulni már soha nem fogó seb látszik a hegy oldalán. A kőbánya. Amíg a lassan emelkedő utat követjük, nem is gondolunk más-

*A Recski tábor bejáratánál
Bónusz György történelmi
visszaemlékezése*

ra, csak a szép tájra, a lábunk alatt csendesen, leveleken surrogó lépteinkre, és a madarak szünni nem akaró csiviteléseire. 60-70 perc könnyed séta után, elénk tűnik egy jelzőtábla, mely tudatja velünk, hogy Nemzeti Emlékparkhoz érteztünk. Ahogy belépünk a park területére és meglátjuk a fából összeállított őrtornyot, majd az emlékfalat, ekkor döbbenünk rá, hogy tulajdonképpen mi is volt Recsk soha el nem felejtendő titka. 1950 és 1953 között, több mint 1500

Az emlékfal

embert tartottak itt fogva rettenetes körülmények között, a szovjet gulág mintájára, bírósági ítélet nélkül, mert rendszerellenesnek nyilvánították őket.

A táborat az érkezésbenk útvonalon fogjuk elhagyni. Ettől kezdve a kék + jelzés vezet minket a most már erőteljesebben emelkedő út a hegy oldalán. Itt-ott látszik, hogy a természet nem tűri a nagyfokú beavatkozást, mert a Mátra lejtőin lezúduló víz mindent elvisz az útból, melyet nem köt az erdő magához. Úgy érzem meg fogunk izzadni egy kissé, mire felérünk a Domoszlói kapu nyergébe. A nyereg egyben területválasztó is, hiszen a Mátra túlsó oldala már Gyöngyöshöz tartozik. A nyeregből feltekinthetünk az Oroszlánvár 601 méter magas tornyosuló erősségére. Mára falmaradványai alig látszanak ki a földből. Az 1242-es tatárjárás után, a hegyen levő, földsáncal körülvett várat feltehetően IV. Béla királyunk utasítására emeltette egy Kompolti Kázmér nevű földes úr. Az Oroszlánvárat mint végvárat tartották nyilván az 1570-es évben kelt oklevélben, majd ezt követően írásos emlék nem maradt a vár létéről.

A nyeregből könnyed sétával ereszkedünk le a Vár-bükk-i erdészházig, majd onnan eleinte gyönyörű fiatal fenyvesen, majd tölgyesen, kisebb-nagyobb emelkedőkön át vezet az utunk a Veres-agyag bérce. Esős időben, megérezzük a lábunk alatt a csúszós veres agyagot. Hamarosan elhaladunk formáját mutató 455 méter magas Hegyes-hegy mellett, majd a 369 méteres Vörös-vár hegy Keleti oldalán vezet tovább az út. Érezni, látni lehet az ereszkedést. Ezt követően az Öreg tölgyesen keresztül haladva érjük el, a 24-es számú országutat és mintegy kilométeres gyaloglás után megérkezünk a Parádfürdőre, ahonnan autóbusszal térhetünk vissza Egerbe.

A túrának van költsége, mivel a Nemzeti Emlékparkba 300.-Ft. a belépő. Az akkori tábori élet leírásáról különféle könyveket lehet vásárolni: 1.500 - 3.000.-Ft. értékben.

Túra hossza: 15 km. melyben 400 méter szintemelkedés van.

Köves Gyula, KEE

MKE klub

Minden csütörtökön 19 órától új helyen, a Mountex-házban működik a továbbiakban az MKE klub. Címe: Váci út 19.

Előre és hosszú távra tervezetten nincs program. Ha van valamilyen esemény, a klub felelőse Stauróczky Tamás értesítést küld.

Túrák Tamáskútról III.

Folytatjuk az egyre népszerűbb túrasorozatunkat. Az egyesület szorgos munkájának köszönhetően megújult vendégbázis remek kiindulópontja számos bükki kirándulásnak. Ezúttal nébány, ma már csak a természetjárást szolgáló bükki bázist keresünk fel. Ezért kapta mai túránk a „Házak” elnevezést.

Tamáskút a Felsőtárkányt és Lillafüredet összekötő – helyenként festői panorámát nyújtó – hegyi serpentinúton közelíthetjük meg. Egerből sajnos csak munkaszüneti napokon közlekedik errefelé menetrendszerinti autóbusz, így túránk is vasárnapra került.

Toldi kunyhó

(gál) elhagyjuk jelzésünket, hogy kényelmes szekérúton trappolhassunk a Toldi bükk irányába. Az útról a frissen serkenő tavaszi lombok között a déli Bükk panorámájában gyönyörködhetünk. Egy óra sem telik el és máris megérkezünk a Kecskor hegyese és a Toldi-bérc közötti nyeregbe, ahonnan az avatott szem megpillantja a kicsiny kunyhót. Valamikor erdei munkások emelték menedék céljából, ma turisták szállásául szolgál ez a fapriccsel, vaskályhával felszerelt kalyiba. Megér egy kis pihenőt. Csak módjával bánunk a szíverősítővel, hiszen meredek szakasz következik. Igaz, lefelé, a Toldi lábán. Ez nem jelzett ugyan, de a túrázók által koptatott ösvény szépen követhető. Az egy km-es merek ereszkedő végén vár bennünket a szépen karbantartott Samassa (Lamboth) ház, hogy teraszán leülve elfogyaszthassuk magunkkal hozott elemőzsiánkat.

A bükki kék turistajelzésre térünk, ami már visszafelé vezet bennünket Tamáskút irányába. Előbb persze át kelünk a Lökbércen. Ez ma az utolsó megpróbáltatás az emelkedőket nem kedvelőknek. A völgyet elérve még teszünk egy kis kitérőt a még mindig működő (igaz, már nem a tőle elvárt intenzitással) Imó forráshoz.

Túránk befejező szakasza már nem tartogat igazi kihívásokat, hiszen kényelmes szekérúton térünk vissza Tamáskútra, hogy némi pihenőt is betervezve biztonságosan elérjük az Egerbe visszatérő autóbuzszi.

A túra adatai: Útvonal: Tamáskút – Heregrét – Hárs-kút – Toldi kunyhó – Samassa ház – Lökberc – Imó forrás - Tamáskút. Táv: 12 km, szint: 300 m, menetidő: 4 óra.

A ház mellett állandóan csordogáló Kis-Som forrás karsztvízéből bátran megtölthetjük kulacsunkat, majd a K+ turista jelzést követve indulunk északi irányba. Pár perc alatt elérjük az egnék kedvelt kirándulóhelyét, a Hereg-rétet, innen megcsodálhatjuk a Három-kő és a Tarkó impozáns sziklatömbjeit. Rövid pihenő és fotózás után (a rétet beborító kankalin mezőnek nehéz ellenállni) a Hárs-kút felé vesszük az irányt. A forráshoz érve (mostanság bőven csordog-

Samassa (Lamboth) ház

Madarasi Hargita 2009

Ez év márciusában a Kárpát Egyesület sítúrárt szervezett a Madarasi Hargitára. A nem egészen öt napos kiránduláshoz nagyjából egy busznyai tag, veterán, barát csatlakozott, és néhány újjonc is – akárcsak jómagam.

Mint a síelésben főként a kellemes nyugati terepeken nevelkedett síelő, némi szorongással vegyes várakozással tekintettem a kaland elébe. Annál is inkább, minthogy a csütörtök esti budapesti gyülekezéskor már csaknem egy napja esett az eső rendületlenül az egész ország területén, s bár célállomásunkon a kemény mínusz 10-20 C is mindennapos látogató, mégsem tudhattuk előre, mennyire biztos hóhelyzetre érkezünk.

Az éjszakai utazás alatt, keresztül a Királyhágón, Partiumon és Erdélyen át is végig esett. Ahogy a nagyobb városokon átsuhantunk, láthattam a kivilágított középületeket, templomokat, találgattam, hol járhatunk – Erdély sajnos, közelről számomra kevésbé ismert vidék, kénytelen voltam igencsak könyvszagú ismereteimre támaszkodni a tájékozódáskor. Ám ahogy hajnaltájban már beljebb jártunk, az ország mélyén, egyre inkább megkapott a vidék szürkületben felsejülő barátságossága, jellegzetes atmoszférája.

Reggel 7 tájban, tehát terv szerint érkezünk – magam részéről kissé nyűgösen – Ivóba, a Hargita alatt fekvő kis zsákfaluba. Itt két jókora, traktor vontatta szánra pakoltuk az összes csomagot, lécet, miegymást, valamint saját becses személyünket, és a szitáló havas eső elől legmelegebb síkabátunkba burkolózva megindultunk, fel a hegyre. Azt hiszem, hogy ha talán más is bizonytalan volt, amikor a túrán való részvétel mellett döntött, akkor itt, ezen a rusztikus utazáson hozzáam hasonlóan élhette át a kétségből a bizonyosságba való átmenet minden árnyalatát. A pöfögő traktor mögött a szekéren, ahogy felfelé haladtunk az egyre inkább behavazott tájba, erdőbe, csendbe, hidegbe, úgy váltotta fel bennem a nyugalom a bizonytalanságot, lépésről lépésre.

Valamivel több mint egy óra elteltével menedékházak csoportja bukkant fel a behavazott fenyők szegélyezte erdei út kanyarulatában. Péntek reggel 9 körül járt az idő. Kisvártatva elfoglaltuk a szállást és már indulhattunk is a sítérep felfedezésére.

A Sűgő vendégház valóban megfelel minden „európai kívánalom”-nak (ahogy szervezőnk és

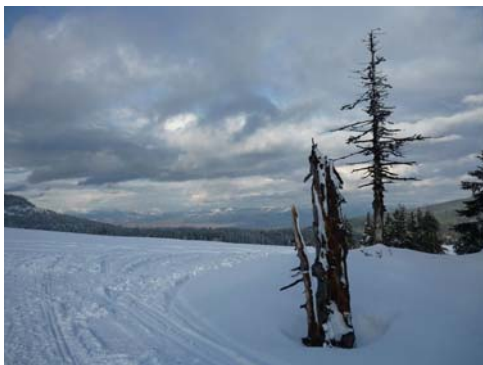

útítársunk, J.G fogalmazott). A szobák nemcsak kényelmesek, de egyszerűen és jó ízléssel vannak berendezve, az ebédlő tágas közösségi térnek is megfelel, a konyha kitűnő. A vendégháznak saját áramfejlesztője van, a szemetet helyben feldolgozzák, elégetik, a reggelihez a környéken szedett áfonyából készült lekvárt adnak, s mindezt közvetlen, barátságos kiszolgálás teszi még kellemesebbé. Emellett persze más szálláshelyek is várják vendégeiket, nem hiába: a hét végén megtelt a pálya síelőkkel, még helyi versenyt is rendeztek egy szakaszon, amelyre bárki benevezhetett.

A sítérep maga nem mondható nagyknak. Két lift üzemel a két szomszédos hegyen, összesen három pályát látnak el. Ezen a kis területen is talál azonban magának helyet a kezdő és a gyakorlott síelő egyaránt. A pályák karbantartása megfelelő, többnyire a liftekhez sem kell sorban állni. Bár hóágyúk nincsenek, a szerencse mellénk szegődött: a péntek kivételével minden nap finom, jól síelhető hó hullott a terepre.

Az esti bemutatkozás alkalmával olyan sokszínűnek tűnő társaság (mely valóban a Kárátmedence minden részéről szerveződött össze) néhány nap után már nem volt olyan átláthatatlan, s azt hiszem, mindenki talált magához illő társakat a csapatban.

Azonban a sport szeretete és a kellemes társaság mellett mindenképpen szót kell ejteni a táj varázsáról is. A Madarasi Hargita egyik oldalán Székelyudvarhely környéke, a másikon, távolabb a Csíki-medence terül el. Bár a hét végén időnként kitisztult az ég, nekem sajnos nem sikerült azt a néhány pillanatot elcsípni, amikor a hegy tetejéről valódi kilátás nyílt Székelyudvarhely irányába is. Az egész hegy mintha csak egy puha felhőbe ágyazva lebegett volna elvágva a lenti világtól. A szerencsésebbek viszont, vagy akik síelés helyett naphosszat hótalpakon járták a környéket, gyönyörködhetnek az egymásra boruló, egyre kékebb hegyek látványában.

Természetesen nem maradhatott el a Madarasi Hargita csúcsának meghódítása sem. A néhány kilométeres séta alatt nagyjából 150 méteres szintkülönbséget kellett ledolgozni. Ez a bakancsbal könnyű sétának számító út síléccel a vállon már kicsit nehezebbnek bizonyult. Az első nagyobb emelkedő tetején szemünk elé tárult a Csíki-medence. Feljebb a csúcs sajnos felhőbe burkolózott, a kopjafák és keresztek csoportja kísérteties látványt nyújtott a jégkását sodró szélben, amikor felértünk. A fáradozás jutalma nem maradt el: a néhány perces lesiklás a szűz hóban, a néma, szálegyenes fenyők között az erdőn át egyik legszebb síelés emlékem lesz most már, és azt hiszem, ezért a délutánért érdemes volt elmenni oda messze, a Keleti-Kárpátok hóba borított fenyői közé.

Összes részvevő: 67 fő ebből 2 fő Szlovákiából, 29 fő Erdélyországból (EKE Brassó 8 fő; EKE Kolozsvár 5 fő, Csíkból: 4 fő, a többiek egyénileg mindenfelől) és 33 fő Magyarországról érkezett. 1 napra az EKE új elnöke, Dezső László is „felugrott”.

K.J.

Zöld teljesítménytúra

Az MKE 2009-ben a 10. alkalommal rendezte meg a Zöld teljesítménytúrát, 45km, 30km és 20 km-es távon. Az ideai adatok szerint a 3 távon összesen 623 fő vett részt. Gratulálunk a szervezőknek!

ZÖLD 45 (fehérben) 2009.02.28. Táv: 44,9 km; Szint: 1410 m; Szintidő: 11 ó.

Az alábbi beszámolót **Ottorino** fedőnevű versenyző tette közzé, forrás: www.ttt.tr.hu.

Kicsit korán érkezem az 59-essel a végállomás bódéjához. Hárman-négyen lézengenek már a start körül, közülük az egyik Béla bácsi. Várok még három túrázni vágyót, ezalatt komótosan elfogyasztom két pogácsából és fél liter mézes kakaóból álló reggelimet. Jön letről a busz, de a várt túratársak helyett Hevér Gábor és még néhány hajnali felkelő száll le róla. Ódöngök a hurokvágány mellett és közben cipőmmel rugdosva a felhalmozott hó állagát próbálom felmérni; elég összefagyottnak tűnik. Két hete a Budai Trappon sokat bukdácsoltam a keményre taposott havon. Így most nem vagyok boldog az imént tapasztaltaktól. Minden esetre begyűjtök 4 nevezőlapot a rendezőktől. Ahogy töltöm kifele a magamét, jön a két hölgy és az úr, akiket várok. Közben felszaporodtak a sorban állók, mi is beállunk. Üdvözlök néhány ismerős arcot és hátulról nekem is odaköszön kedves kollégám Virág Attila, aki már a legtöbb gyilkos, szivatós túrát teljesítette legalább egyszer.

7:35 kerül rajtidőnek az itinerre, de szerelvényigazításra pocsékba megy még minimum öt perc, aminek a túra vége felé lesz jelentősége. Végre nekivágunk. A Törökbálinti úton, járdán

caplatunk lefelé, szaporán. Jobbra fordulva az Edvi Illés utcában már látszanak a „hegymászók”, akik támadják az Ördög-ormot. Mindjárt mi is nekirugaszkodunk, csak előre engedünk egy sietős csoportot. Nem akarjuk zavartatni magunkat, mert minden lépést meg kell fontolni a síkos terep miatt. Sikerül feljutni és már itt is az

1. ellenőrzőpont, a Kilátó

Ez azonban nem a legmagasabb pont, innen még jócskán küzdünk fölfelé. Később hétvégi házak mellett megyünk el, majd villák övezte utcára térünk. Az egyik előtt ELADÓ tábla és pont mellette ereszkedik az ösvényünk. Eléggé rejtve van, amit az is bizonyít, hogy egy csoportot vissza kell hívni a széles utcáról. A meredek, csúszós ösvényen csak az égi meszelő ment meg a huppanástól, mások nem ilyen szerencsések. A keskeny vashídra is úgy kell ráugranom, hogy rögtön elkapom a kapaszkodóját. Jó éles. Konstatálom, hogy a többiek is megvannak, átvágunk a keresztelő úton, mehetünk tovább fel, az Úti Madonna kápolna felé. Balról mellőzzük és serpentine-zünk tovább a Széchenyi-hegy felé. Többször kipörög az ember lába, de még nagyon az elején vagyunk, még nem annyira bosszantó. Azért eszembe jut a tavalyi ZÖLD, ami kifejezetten tavaszi túra volt és a finisbe érve még mindig süttöt a nap. (!) Látszik már az adótorony, mindjárt itt a vasúti étteremből lett bibliotéka és a

2. ellenőrzőpont, a Gyermek-vasút végállomása

A pontőr útmutatása szerint nem megyünk a Normafa síházhoz, mert az csak a 20 km-es táv startja, nekünk nem ellenőrző pont. Megnézzük az élő Normafát és emiatt térdig érő hóban kéne átvágni a lenti zöldre. Ezt nem vállaljuk és a fenti karéjon nagypistázunk. Végül rátalálunk az Anna-rét mellett levezető útra, ami rávisz a Z jelzésre. Elmegyünk az erdészház mellett majd hepehupás, (szárason is) csúszós lejtő alján megtaláljuk a Disznófő kuckóját. Nagy fák szegélyezte, keskeny ösvényen csusszanunk tovább lefelé. Tavaly a TOJÁS 40-en itt rettentő dagonya volt, idén is az lesz egy hét múlva (hihi). Egy kis sárrázó flaszter után rátérünk a Tündér-szikla alatti karéjra, jól esik egy kicsit szintben menni. Mi ez a kígyózó sor? Ja, csak a

3. ellenőrzőpont, Tündér-szikla

Távak környékéről ismert, Balaton-átúszó arc trónol egy kisebb sziklán és osztja a pecsétet. Mindenkinek fel kell menni néhány lépést, mintegy elébe járulva, hogy megkapja az áhított bélyegzést, és bizony ez lelassítja az aktust. Emberünk ezt szemlátomást élvezzi. Innen aztán síelünk tovább lécc nélkül, fától fáig, majd át a mozdulatlan Libegő székei alatt. Emelkedünk kicsit a János-hegy oldalában, aztán élesen jobbra rátérünk egy egyemberes, lejtős ösvényre. Dagonya helyett itt is csúszkálható hó fogad. Egy lomha lányokból álló csoport visszafogja a tempót, de pár perc és majdnem kiesünk a Budakeszi útra. A lányok alakzatban mennek a járdán, alig lehet megelőzni őket, de mi megtesszük. Kerülünk egyet az Európa hotel felé és a volt Hárshegyi kemping után rátérünk a Ferenc-halomra vezető ösvényre. A Széher útra felvivő lépcsőt egyenletes tempóban, sikerül leküzdeni, majd csattogunk lefele a

4. ellenőrzőpontig, a Fekete István emlékházig

A pontőr nyitott hátsó ajtajú autójáról jutalomfalat jut az eszembe, de pecséten kívül nem kapunk semmit. Átmegyünk a Nagy híd alatt, majd a Szabó Lőrinc iskola mellett ismét emelkedni kezdünk. A lépcső tetején, az Apáthy-szikla karéján hátrapillantva látom, hogy négyes kis csapatunkból csak az egyik ifjú hölgy van képbén. A sziklánál megbeszéljük, hogy az Árpád-kilátónál bevárjuk a többieket. A kilátó fele vezető útra elég nehéz rátérni, mert csúszós, meredek szakasszal kezdődik. Felfelé menet is csúszik, de sok helyen a szegélyező avar csíkon lehet menni, amiről már leolvadt a hó. Idős emberek, túlnyomó részben nők csoportja kaptat az emelkedőn, köszöntésünkre mosolyogva válaszolnak és készséggel előre engednek. Végre itt az

5. ellenőrzőpont, az Árpád-kilátó kőkapuja

Az erdei bútornál székel a pontőr, akitől három-három kicsomagolt szaloncukrot is kapunk. Megesszük a bombont, de a többiek még sehol. Kilátózni nem érdemes a nagy köd miatt. Nem akarunk lemerevedni, döntünk: a Virágos-nyeregben várjuk be őket, a fedett kocsmában falatozva. Lecsúszkálunk a Szépvölgyi út felső szakaszáig, közben már többször megállapítjuk, hogy ha hoztunk volna popsítepsiket, akkor a lejtőkön király módon lecsúszhatnánk bukducsolás helyett. Követjük a többség példáját és (horribile dictu) a három méterrel beljebb levő, havas turista út helyett inkább a flaszteron csapkodjuk tovább a cipőnket. A szürke trafóház befele invitál az erdőbe. Véget érni nem akaró emelkedő után átbukunk a Hármashatár-hegyi úton és lefelé indulnánk a zöldön. Egy tábla azonban más irányba mutat "Virágos-nyereg" felirattal. Néhány embert vissza is kell hívni a zöld sáv lejtős útjára. Itt szó szerint fától fáig csúszkálunk. Van aki fenékre esve megfogja kabátja csücskét és úgy szánkázik tovább. Becsatlakozunk a szintben haladó útbá és a Guckler-sziklát balról mellőzve tovább haladunk a nyereg felé. A Duna most nem latszik a sűrű köd miatt. Beszélgetés közben hamar elénkjön a

6. ellenőrzőpont, a Boróka büfé

Zsúfolt terem, hosszú sor a söntésnél. Én leülök a pontőr hosszú asztalához egy szendviccsel és üdítővel; hozott anyagból dolgozok. Hölgyek sora várakozik türelmesen ülve a mosdó előtti padon. Alig hogy végzünk a szervizzel, betoppan két elveszettnek hitt túratársunk. Ők még fogyasztani akarnak, ezért megegyezünk, hogy mi ketten tovább haladunk. Elmegyünk a hétvégi házak mellett, itt az autók mar jól felkásásították a havat, kerülgetni kell. Beérünk a keskeny ösvényű erdőbe, csúszkálunk egy T elágazásig, ahol tanakodnak néhányan, hogy merre tovább. Itt még határozottan tudom, hogy balra kell menni, majd jobbra ismét be az erdőbe. A fákrol le van kaparva a jelzés és egy kb. egy méter magas jelzőkőnél én is elbizonytalanodom. Sokan határozottan állítják, hogy a kő fölött haladva egy erős lejtőn kell lemenni. Nem emlékszem tavalyról, hogy itt ilyen meredeken kellene ereszkedni, ezért az enyhén jobb felé visszakanyarodó, kevésbé lejtős út mellett döntök, annak ellenére, hogy egy fán még ott van egy alig látható kék jelzés. Jó a lejtőszög, lazán lehet kocogni lefele. Kanyarogva veszítünk el jókora magasságot. A vége felé már látni néhány friss zöld jelzést. Egyszer csak balról jönnek lefele térdig sáros emberek; az egyik káromkodva mondja, hogy valamelyik agyas galamb rávitte őt erre a rohadt kispista útra. Örömmel állapítjuk meg, hogy mi jól jártunk, mert az új zöldön jöttünk. (Megjegyzem: a jelzés nélküli elágazásnál igen csak elkelt volna egy szalagozás.) Szintbeli utat vált fel időnként enyhe emelkedő. Sok az átfolyás, gyakran kell kerülgetni a latyakot. Egy szántóföldre kiérve csak súlyosbodik a helyzet, innen már látni a Szarka várat. Közelebb érve helyenként kénytelenek vagyunk belegazolni egy sárga, márgaszzerű anyagba. A várat elhagyva elkanyarodunk Solymár fele. Itt közvetlenül az útig felszántották a földet és az utat pedig feltúrták a járművek. Nincs más választás belegázolunk a sárba. Az utcára kiérve egy hókupacba töröljük a maci talpra hízott cipőnket. Nini egy kék busz, ez már Solymár főútja. A zebránál várakozunk az átkelésre, egy autó villog; mehetünk. Megküzdünk egy utcai emelkedővel, amíg elérjük a Templom téren levő

7. ellenőrzőpontot, a Kocsma Galériát

Olyan bagószag van, hogy hanyatt-homlok menekülünk kifelé. Egyik jó ismerős túracimbi is inkább kint, a padon ülve kosztol. Átvágunk a téren és nekifeszülünk a flaszteres emelkedőnek. Nem baj, emelkedjen, csak ne csússzon. Az aszfalt végén van egy szusszanásnyi plató, túratársnőm kortyol néhányat, én baktatok tovább. Azt gondolom, hogy a műút végén is be lehet térni az erdőbe, de tévedek és ezért pár tíz méter nagypistával fizetünk. Megkezdődik az átfolyásos, latyakos, lábkipörgős, hosszan tartó küzdelem egészen a volt Zsíros-hegyi turistaház placcáig. Fent felhívom a hátramaradottakat, hogy kívánják-e folytatni a túrát, vagy Nagykovácsinál elké-

rik a 30 km-es relikviákat. Mindenki fáradt, de úgy döntünk, hogy nem adjuk alább 45-nél, mert az visszalépés lenne a tavalyi túrához képest. Kopogunk lefelé a Nagykovácsi központjába vezető úton, amikor a fentebb említett túracimbi utolér és mentünkben jól elbeszélgetünk. Közben ifjanc túratársnóm kiló mellőlem, és csak a

8. ellenőrzőponton, a Nagykovácsi plébánián találkozunk

Magamba tömök egy zsíros kenyeret. Sok rajta a Piros Arany, ezért most vajas- lekváros kenyérral folytatom, gyakran öblögetve teával. Tavaly olyan erős teát főztek itt, hogy egy szuszra felcsúrtunk tőle a Nagy-Kopaszra. A kijáratnál egymásba botlunk az utóvédünkkel, megerősítik, hogy frissítés után jönnek tovább a 45-re. Ketten kilépünk az utcára és a kókereszt felé vesszük az irányt. Lazán cseperog az eső, ez nem nagyon javítja a hangulatomat. A keresztnél balra kanyarodva rátérünk az autók szántotta, latyakos, sáros Telki fele vezető útra. A zöld sávon való, hosszadalmas latyakozás után végre itt van a csak diszkréten csúszós zöld háromszög, amin monoton tempóban kapaszkodva érjük el a

9. ellenőrzőpontot, a Nagy-Kopaszt

Az imént ettünk a plébánián, de a feljövétel rengeteg energiát emésztett fel, így míg a pontőr pecsétel én rávettem magam a kitett nugátra. Valószínűleg több 45-ösre számítottak, mert útravalónak is ajánlják az édességet. Nem kell kétszer mondani, kiveszek egy jókora táblányit. Nem tudom mikor álhatott el az eső, de tény, hogy már nem esik. A kilátó ólomszürke ködbe burkolódik. Lassan rátérünk a várva várt lejtőre, csokit majszolva "sielünk" lefelé, a meredekebb részekben loholásra váltunk. Átszáguldunk a Fekete-hegyeken. Kis túratársnóm annyira elszalad, hogy bele kell húznom, mert félek nem tudja hol kell balra letérni a zöld háromszögről. Iszkiri át a Budakeszi-Telki országúton; az Erzsébet erdészlak után hopp át egy kerítésen (, három kutya fülsértően ugat). Na, itt a kis kőhíd és nemsokára látok egy tanakodó társaságot, köztük túratársnóm. Igen, - kiabálok - itt térünk rá, balra a zöld szalagozásra. Leírhatatlan a sárral, latyakkal kevert, autóval mélyített lábfürdő. Sokszor választjuk inkább a lábikráig érő út menti havat. Mobilon magyarázom a plébániánál utójára látott két sporttársnak a szalagozásra való rátérést, amikor elérem a

10. ellenőrzőpontot, a Hosszú-hajtási kőbányát

Telefonnal a fülelmen csak biccentek a pontőrnek és bélyegzés után rögtön továbbmegyek. Rápillantok a mobil órájára, hohó vészesen fogy az idő és ebben a csatákban nem is nagyon tudom megbecsülni, hogy mennyi a hátralevő menetidő. Most én csattogok elől, már nem törődök a lábfürdővel, úgys átázott a cipőm. Úgy megyek félig futva, mint az örökbecsű, régi szovjet filmekben a főhős a hőmezőn, akinek időben oda kell érnie valahova a fronton és már csak a hazaszeretet viszi előre. Megint mászóka, és öt perc múlva mégegy. Hát ezek úgy hiányoztak, mint az üveges tótnak a hanyatt esés. Morajt hallok. Már hallucinálók? Nem. A forgalom zaját hallom, a Budakeszi-Páty országút zaját. Már itt a vályú alakú út és már a két éve benne levő, levágott ágakat is eltakarították, nem kell a peremen egyensúlyozni. Csak néhány száz méter és kiérek az ipartelep mellé. Sorompó kényszerít közel a kerítésen belül ugató kutyaához. Bekanyarodom a célegyenesbe, hátrapillantok. Újsütetű ZÖLD 45-ös túratársnóm is előbukkan. Jó, most már látja merre kell menni, nem várok rá. Mire át akarok kelni a Fülcsi sörözőhöz utolér. Rápislantok a telefonom órájára, bőven szintidőn belül vagyunk. Kinti, kis fedett szín alatt ül a rendezőség, hamar megkapjuk a hitelesített itinert, oklevelet. Kétféle kitzűző közül választhatunk. Jó érzékkel a zöldet választom, otthon derül ki, hogy piros már van. A rendezőnek elpanaszoljuk a hosszúvágási lábfürdőt, mire közli, hogy előző nap ő szalagozott. Jól kinevetjük, mi-közben lenézünk a siralmasan elázott cipőnkre és nadrágszárunkra. Jó társaságban hamar telik az idő, csapatunk másik hölgy és úr tagja is befut. Jaj de jó, hogy közel a 22-es végállomása.

Magyarországi Kárpát Egyesület közgyűlése

Magyarországi Kárpát Egyesület a 2008. évet lezáró XXVI közgyűlését, 2009. április 25-én tartotta Pécsen, az előzetesen megbírdetettek szerint. (A közgyűlés által jóváhagyott 2008. évi beszámoló és közhasznúsági jelentés honlapunkon megtekinthető.

Nagy örömmre, még többen jöttek el olyanok, akikkel túráinkon egyáltalán nem, vagy igen ritkán találkozunk. Reményeim szerint a jövőben még nagyobb létszámmal.

Külön öröm, hogy mind a miskolci, mind az egri tagszervezetünk képviseltette magát, Ezúton szeretnék köszönetet mondani azoknak a tagjainknak, akik munkájukkal segítették a közgyűlés előkészítését. Köszönet a szigetváriaknak, különösen Lábadi Árpádné Sacinak (Pécs), a közgyűlés köré szervezett 2 napos program előkészítésében végzett munkájáért, a túravezetésért.

*Febér Katalin
alnök*

Kirándulás a Baranya-háromszögben a Dráva-szögben

25-e szombat: buszos-gyalogos kirándulás

Útvonal: Mohács – Mohácsi Történelmi Emlékhely – Kopács-Eszék

Este közgyűlés

26-a vasárnap: Jakabbegyi túra

Útvonal: Babásszerkövek – Sasfészek – Zsongorkői kilátó, Pálos kolostor – Égervölgy

A pécsi, szentlőrinci és szigetvári tagtársak nagy örömmel értesültek arról, hogy a Magyarországi Kárpát Egyesület a fenti helyekre tervez túrát, és az éves közgyűlését Pécsen kívánja megtartani. Első nap Mohács főterén találkoztunk a csoporttal, kedves régi ismerőseinkkel.

Megnéztük a Fogadalmi templomot. Megtudtuk, hogy sajnos az állandó pénzhiány miatt a templom még ma sincs befejezve. Ugyanakkor azt is megtudhattuk, hogy a hívek és a segítő nép hogyan mentette meg a véres időkben a szentképeket és a szentek szobrai, melyeket hosszú időközön keresztül elásva, befalazva rejtettek. Napjainkra végre méltó helyükre, a templomba kerültek. A templom harangja mindennap pontos időben hívja az ősök tiszteletére, imára azokat, akiknek nemcsak a füle, hanem a lelke érti a hívó hangot. Templomlátogatásunk után rövid belvárosi és Duna parti séta következett.

Mohácsról indultunk Sátorhelyre, a mohácsi csata emlékhelyére. Ez a terület hazánk legnagyobb temetője. Az emlékhely megkívánja a felújítást, örömmel tudtuk meg hogy erre a közeljövőben sor kerül, mivel 600 millió forintot kaptak erre a célra. Varga György az emlékhely vezetője történeti alaposággal vezette kis csapatunkat, élmény volt hallgatni a részletes történelemórát, elmagyarázta az emlékoszlopok, kopjafák jelentését. A korabeli fegyverekkel is megismerkedtünk. A hősök emlékére megkondítottuk a lélekharangot.

A három tömegsír a 60-as években ekék hasítása következtében sikerült megtalálni. Ezen az emlékhelyen 6-8 ezer hős pihen. A látogatás végén szomorúan láttuk, hogy a bronzkaput, melynek elemei a hősök csontjait jelképezik, tolvaj kezek rongálták meg.

Erre járó magyarok tegyetek a hősök sírjára egy szál virágot! „Ó te Magyar, ha innen lélekben nem gazdagabban és emelkedettebben távozol, akkor mindhiába jöttél ide!”

Indulás a Baranya-háromszögbe!

Csak pár km a gyalázatos, ránk kényszerített határ, és már a többségében magyarok lakta szépen megmunkált Baranyai-háromszög területére érünk. Első megállónk Kopács. Vendéglátóink örömmel várnak. Tárlatvezetést kapunk a faluházban, Tóth Lajos tanító bácsi, nyugdíjas egyetemi tanártól. Szép előadást tart a múlttól, a jelenről és a várható jövőről.

Elköszönünk Kopácstól és indulunk Eszékre. Szombat lévén, lakodalmas menetekkel találkozunk. Tanulság a horvát hazaszeretetről, hogy a lakodalmas menetek elején horvát nemzeti zászlót lengetnek. Dicséret nekik, nekünk pedig példa és elgondolkodás. Az eszéki vár, az óváros és a Dráva megtekintése után indulunk Pécsre.

Megnézzük a szépen felújított református templomot, majd az iskolát. Hallunk az iskoláztatás nehézségeiről. A faluban sétálva halljuk, hogy a szintizta református magyar faluban az utcán a fiatalok horvátul beszélnek. Nekik ez könnyebb? Vagy valami nagyon elromlott a világban? Vagy mi vagyunk a hibásak? Megnézzük a Kopács rétet, majd a Duna holtágát. Elmondják, hogy az évezredekig a halászatból élőknek megtiltották a halászatot, ezért sokan elköltöztek a faluból, más megélhetést keresve.

A vacsora után következett a nem éppen eseménytelen közgyűlés, majd lazításképpen a Vida Jóska turbéki bora. Jó éjszakát!

Vasárnap, 9 óra

Az Égervölgyből indul a csapat a Babásszerkövekhez. A hegy oldalában lévő sziklaképződmények vulkáni tevékenység következménye, melyeket aztán a szél és a víz alakított ilyen mesealakokká. Hol egy magában álló ember, (vőfély) hol kocsin ülő ifjú pár látható. A legenda szerint Cserkúton (a hegy lábánál lévő falu) élt két gazdag család. Ezek a családok mindig és mindenben versengtek egymással. Egyszer egy koldus járt a faluban, és mindkét családnál elemózsiát kért, de mindkét helyről elzavarták. Ekkor a koldus megátkozta őket. „Akkor váljatok kővé, amikor a legboldogabbak akartok lenni”. Mindkét családnak volt egy-egy leánya, akik egy napon tartották az esküvőjüket. Az egyik ház násznépe azonban ezúttal megelőzte a másikat, mert előbb értek föl a Pálos kolostorhoz, ahol az esküvőt tartották. Ezek már jöttek visszafelé, amikor a másik család még csak felfelé tartott. Éppen ott találkoztak ahol a szakadékok fölött a legkeskenyebb az út. Egyik sem volt hajlandó kitérni a másik elől. Így szóltak: inkább váljunk kővé, de ki nem térünk! Ebben a pillanatban beteljesedett a koldus átka, az egész nász nép, kocsi, lovastul kővé változott. Ma is ott láthatók Kővágószőlős felett, a Jakabhegy oldalában egy sorban elátkozott kőalakzatként.

hogy kiszabadítsa kedvesét. Egy viharos éjszaka elindult a lányért, sikerült is a szöktetés, maga mögé ültette a lóra, de a törökök észrevették, és üldözőbe vették. Nem sikerült egérutat nyerniük, mikor egy lapos nagy kőhöz értek, a mélységbe ugratta lovát. Kedvesével együtt halálra zúzták magukat. A falubéliek illendően eltemették őket a szikla alatti tisztáson. Azóta a szikla neve Zsongor-kő.

Felérve a Jakab-hegy tetejére meglátjuk a kelta földsáncokat, vagy más néven varagyűrűket, mellyel valószínűleg egy kora vaskori nép védte települését. A magassága néhol eléri a 6-8 métert is.

Tovább haladva a Pálos kolostorhoz érünk. A Jakab-hegy fennsíkján található a kolostor romjai. Burgundiai Bertalan pécsi püspök építette az 1200-as évek elején a monostort. A hegyen letelepedett remeték az esztergomi Özséb remete követőikhez csatlakoztak. Így alakult meg az egyetlen magyar szerzetesrend, a remete Szent Pálról elnevezett Pálosok rendje. A kolostor többször elnéptelenedett, majd ismét működött. Köveit széthordták. Berendezéseit a Pécs környéki települések templomai használják.

2008-ban ünnepelte a Magyar Pálos Rend pápai jóváhagyásának 700 éves évfordulóját. Eből az alkalomból a kolostornál szentmisén vehettek részt a hívők.

A romok megtekintése után vidám kis csapatunk elindul Mohos völgy felé. A gyermektábornál jól hintázik a csapat. Majd indulás a buszhoz, rövid pihenés, búcsúzkodás a baranyaiaktól. Indulás Budapestre.

Némi emelkedő után megérkezünk a Sasfészeszekhez, mely egy gyönyörű sziklaképződmény, a környező falvak házainak, templomainak építőanyagát bányászták itt. Majd végre egy nagyon szép egyenes erdei út következik, az erdő aljában mint sok kis lámpás, több ezer medvehagyma virágzik. Megérkezünk a Zsongorkőhöz, a Nyugati-Mecsek legszebb kilátópontjára. Fantasztikus panoráma tárul elénk.

Legendája: a Jakab-hegy aljában élt egy Zsongor nevű legény, akinek gyönyörű menyasszonyára szemet vetett a török basa, és elrabolta. Zsongor csak a kedvező alkalmat várta,

Mint utólag megtudtuk az út nem volt éppen eseménytelen, de végül örültünk hogy mindenki szerencsésen hazaért.

*Mesemondó: Feri a Szomor (MKE)
(Szigetvár)*

Fotók:

*Dráva-szög: Stauróczky Tamás (MKE)
Jakabhegyi túra: Lindmayer Éva*

Vértesszentkereszt, Bencés apátsági romok

A XII. századi alapítású kolostort az évszázadok során több rend is birtokolta. A bencések, esetleg a ciszterek és a domonkosok jelenlétét bizonyítja több alaprajzi megoldása és arra vonatkozó írásos adatok. Történetének éppen ez a vonatkozása teszi különlegessé, hiszen a településektől távol álló kolostor többféle szerzetesi koncepció megvalósításának is otthont adott. A török korban elhagyott kolostor jelentős álló romjai ma látványos képet nyújtanak a Vértes erdejében.

A Vértes hegységben elhelyezkedő bencés kolostort 1146 előtt alapította a Csák nemzetség a Szt. Kereszt tiszteletére. Az első kolostor templomát az 1210-es években újjáépítették, ekkor nyerte el ma is látható alakját. A háromhajós templom egyedi vonása, hogy a főszentély három karélyos elrendezésű, nyugati homlokzata két tornyos.

Elképzelhető, hogy 1210 és 1240 között a ciszter rendhez került a kolostor, de ezt követően a késő-középkorban továbbra is bencés kolostor volt e helyen. A rend számos kolostorához hasonlóan, a XV. század második felében az épületek már rossz állapotban voltak és a szerzetesek nem tudták megújítani kolostorukat. Ezért Mátyás király 1478-ban a hanyatlásnak indult kolostort az obszerváns domonkosoknak adta, akik a birtokukba került kolostorban csak 1505-ben alakították meg konventjüket. Ekkor újabb építkezésekre került sor, elsősorban a kolostor részben. 1541-ig működött ebben a formában.

A kolostor kerengőjének sarkánál kis kápolna állt, amely eredetileg a közeli település plébániatemploma lehetett. Ezt a kis templomot a domonkosok belefoglalták a kolostorukba. A török korban a kolostort elhagyták, jelentős álló romjai azonban napjainkig megmaradtak. Jelentős régészeti ásatás tárta fel a kolostor korábbi maradványait. A műemléki helyreállítás eredményeként látogatható a Vértes erdejében álló látványos templomrom.

Orbán Imre, MKE

